

Hea Ühingujuhtimise Tava aruanne

Tulenevalt riigivaraseaduse § 88 lõike 1 punktist 10 ja AS Eesti Raudtee (edaspidi: Aktsiaselts) põhikirja punktist 5.1. on Aktsiaseltsil kui riigi äriühingul kohustus rakendada äriühingu juhtimisel Hea Ühingujuhtimise Tava (edaspidi HÜT) ning kirjeldada selle järgimist ühingujuhtimise aruandena majandusaasta aruande koosseisus.

Üldreeglina Aktsiaselts järgib HÜT põhimõtteid mõningate eranditega, mida on ka kirjeldatud ja nimetatud mittejärgimise põhjus.

Üldkoosolek

Kuna 2017. aasta majandusaasta jooksul oli Aktsiaseltsi ainuaktsionäriks Eesti Vabariik, siis pole vajadust käsitleda käesolevas aruandes HÜT-i ühe põhimõtte, milleks on - tagada aktsionäride võrdne kohtlemine - järgimist.

Vastavalt majandus- ja kommunikatsiooniministri 26.02.2013 käskkirjale nr 13-0079 „Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisel olevate riigi enamusosalusega äriühingute üldkoosolekute töökorra kinnitamine“ edastatakse korralise üldkoosoleku päevakord ja päevakorras olevate küsimuste osas otsuse vastuvõtmiseks vajalikud materjalid, sealhulgas kirjalik lühikokkuvõte vastava päevakorrapunkti kohta ja otsuse projekt ning nõukogu seisukoht ainuaktsionärile. Koosoleku toimumisaeg lepitakse kokku ainuaktsionäri esindajaga, kelleks on majandus- ja taristuminister.

2017. aastal toimunud korralisel üldkoosolekul osalesid lisaks osalust valitsevale ministrile nõukogu esimees, juhatuse esimees, juhatuse liige-finantsdirektor ja ministeeriumi ametnikud. Koosolekule esitati juhatuse esimehe aruanne, nõukogu esimehe aruanne nõukogu ja juhatuse tööst ning kontrollikeskkonnast. Juhatuse esimees, nõukogu esimees ja ainuaktsionäri esindaja esitasid oma ootused järgmise majandusaasta kohta. Korraline üldkoosolek kinnitas Aktsiaseltsi 2016. aasta majandusaasta aruande. Kahjumi katmist arutati eraldiseisva teemana ja selle kohta võeti vastu eraldi otsus.

Aktsiaselts täidab HÜT nõuet ning üldkoosoleku juhatajaks ei valitud nõukogu esimeest ega juhatuse liiget.

2017. aastal tulenevalt Aktsiaseltsis kehtivast „Huvide konflikti vältimise korrast“ deklareerisid nõukogu ja juhatuse liikmed, hangetega seotud struktuuriüksuste juhid, hankekomisjonide liikmed jt deklareerimise kohustusega töötajad oma ärihuvid ja seotuse erinevate ühingutega, millega tagatakse töötajate toimingupiirangu võimalik ennetamine.

Lisaks on Aktsiaselts sõlminud korruptsioonivastase strateegia väljatöötamiseks lepingu MTÜ-ga Korruptsioonivaba Eesti ning projekti edukaks rakendamiseks ja eesmärgi saavutamiseks on moodustatud töögrupp ja detailne tegevusplaan.

Välisaudiitor viis läbi majandusaasta aruande koostamise raames kontrollprotseduure rakendatud korruptsiooniennetusmeetmete üle ja hindas neid asjakohasteks ja piisavateks. Lisaks on Aktsiaselts välja toodud hea eeskujuna korruptsiooniennetamisel Riigikontrolli aruandes „Ülevaade korruptsiooni ennetamisest riigile kuuluvates äriühingutes“.

Aktsiaseltsis on efektiivselt toimiv siseauditi funktsioon, kes oma töö korraldamisel lähtub audiitortegevuse seadusest ja sellega seotud määrustest ning rahvusvahelistest siseauditeerimise kutsetegevuse standarditest. Siseauditi osakonnal on aruandluskohustus auditikomitee ja nõukogu ees. Siseauditi tegevusplaan ja aruandeid hindab auditikomitee ning siseauditi poolt tehtud tähelepanekud on teadmiseks tehtud kõikidele nõukogu liikmetele. Siseauditi ülesanne on kaasa aidata sisekontrollisüsteemi ja –keskkonna, riskijuhtimise ja üldise valitsemis- ja juhtimiskultuuri parendamisele koostöös ettevõtte juhatusega. Siseauditi 2017.a. tegevusaruanne esitati auditikomiteele ja nõukogule 2018.a märtsis. Siseaudit teostab regulaarseid kontrole esitatud majandushuvide deklaratsioonide üle ja kontrollide tulemusena ei ole ettevõtte juhatusel tuvastatud huvide konflikte ning tehinguid seotud osapooltega teostatud ei ole.

Aktsiaseltsi 2017. aasta majandusaasta audiitoriks oli audiitorfirma PricewaterhouseCoopers AS, kes valiti üldkoosoleku otsusega, millega kinnitati ka auditi kogumaksumus. Audiitorteenuse lepingu põhitingimused (s.h tasu, lepingu kehtivus, ajakava ja tööülesanded) on nõukogu poolt heaks kiidetud.

Nõukogu

Aktsiaseltsi põhikirja kohaselt koosneb nõukogu 4-8 liikmest. Nõukogu liige valitakse üldkoosoleku poolt 3-ks aastaks. Nõukogu liikmed valivad üldkoosoleku otsusega nimetatud nõukogu liikmete hulgast nõukogu esimehe, kes korraldab nõukogu tööd. 2017. aastal oli nõukogu 4-5 liikmeline. Nõukogu esimeheks oli Priit Rohumaa. Kuni 02.05.2017 kuulusid nõukogusse Priit Rohumaa, Tiit Riisalo, Urmas Sõõrumaa ja Ain Tatter. 02.05.2017 kutsus ainuaktsionär tagasi nõukogu liikme Urmas Sõõrumaa ning nimetas uueks nõukogu liikmeks Raigo Uukkivi. 15.08.2017 kutsus ainuaktsionär tagasi nõukogu liikme kohalt Tiit Riisalo ja valis nõukogu liikmeteks Siiri Lahe ja Enn Veskimägi.

Vastavalt äriühingu põhikirjale ei valita juhtorgani liikmeks isikut:

- (1) kelle süüline tegevus või tegevusetus on kaasa toonud isiku pankroti (nimetatud piirang kehtib viis aastat pärast pankroti väljakuulutamist);
- (2) kelle süüline tegevus või tegevusetus on kaasa toonud juriidilisele isikule antud tegevusloa kehtetuks tunnistamise (nimetatud piirang kehtib viis aastat pärast tegevusloa kehtetuks tunnistamist);
- (3) kellel on ärikeeld (nimetatud piirang kehtib viis aastat pärast ärikeelu lõppemist);
- (4) kelle süüline tegevus või tegevusetus on tekitanud kahju juriidilisele isikule (nimetatud piirang kehtib viis aastat pärast kahju hüvitamist);
- (5) keda on majanduslase, ametialase või varavastase kuriteo eest karistatud (keeld ei laiene isikutele, kelle karistusandmed on karistusregistrist kustutatud).

Tulenevalt riigivaraseaduse §-st 80 valitakse nõukogu liikmeks isik, kes omab nõukogu liikme ülesannete täitmiseks vajalikke teadmisi ja kogemusi, arvestades äriühingu tegevus- ja finantsvaldkonda ning võimelisust tegutseda temalt oodatava hoolsusega ja tema ametikohale esitatavate nõuete kohaselt, lähtudes äriühingu eesmärkidest ja huvidest ning vajadusest tagada riigi kui aktsionäri huvide tõhus kaitse.

Nõukogu pädevus on määratletud äriühingu põhikirjas. Aktsiaseltsi nõukogu teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle, osaleb ettevõtte tegevuse planeerimise ja juhtimise korraldamisel ning otsustab igapäevase majandustegevuse raamest väljuvate tehingute tegemise. Nõukogu tegutseb iseseisvalt ning ettevõtte ja aktsionäri huvides.

Nõukogu peamiseks töövormiks on koosolek. 2017. aastal toimus 11 nõukogu koosolekut ja võeti vastu 4 otsust koosolekut kokku kutsumata. Üks nõukogu liige ei osalenud 2-l nõukogu koosolekul ja üks nõukogu liige ei osalenud 1-l nõukogu koosolekul, ülejäänud nõukogu liikmed võtsid osa kõikidest koosolekutest. Kirja teel hääletamisel osalesid kõik nõukogu liikmed.

Nõukogu koosolekutel kuulati ära juhatuse aruanded ettevõtte finantsseisundist ja äristrateegiast. Juhatuse informeeris nõukogu kõigist olulistest asjaoludest ja tehingutest maksumusega üle 150 000 euro ning küsis nõukogult nõusolekut tehingute tegemiseks, mille ühekordne või aastane maksumus ületas 400 000 eurot.

Nõukogu päevakord ja materjalid saadetakse nõukogu liikmetele enne koosoleku toimumist, et nõukogu liikmetel oleks piisavalt aega oma seisukoha kujundamiseks koosolekul otsustamisele tulevates küsimustes.

Nõukogu on moodustanud auditikomitee ja ohutuskomitee.

Nõukogu poolt moodustatud 3-liikmelise auditikomitee ülesandeks on osaleda nõukogu nõustava organina järelevalve teostamisega seotud küsimustes, s.h jälgida ja analüüsida rahandusinformatsiooni töötlemist, riskijuhtimise ja sisekontrolli tõhusust, raamatupidamise aastaaruande ja audiitorkontrolli protsessi, vandeaudiitori sõltumatust ja tegevuse vastavust nõuetele. 2017. aastal kuulusid auditikomitee koosseisu Jaak Annus (esimees), Roman Laidinen ja Priit Rohumaa.

Nõukogu poolt moodustatud 3-4 liikmelise ohutuskomitee ülesandeks on osaleda nõukogu nõustava organina ohutusalase järelevalve teostamisega seotud küsimustes raudtee eripärast lähtudes. Ohutuse tagamine on üks tähtsamaid ülesandeid Aktsiaseltsi igapäevases tegevuses, et vältida liiklusohtlikke situatsioone ning hädalukordi, kindlustada ohutu infrastruktuuri kasutusele andmine ja liikluse korraldamine lepingulistele raudteeveo-ettevõtjatele, samuti ohutuse tagamine oma töötajatele ja üldsusele. Kuni 01.02.2017 kuulusid ohutuskomitee koosseisu Tamo Vahemets (esimees), Heigo Saare ja Tauno Suurkivi. Alates 01.02.2017 vabastati ohutuskomitee liikmest Heigo Saare ning alates 22.03 nimetati ohutuskomitee liikmeks Dago Antov.

Ainuaktsionär on kehtestanud nõukogu liikmete tasude määrad ja tasustamise korra, kusjuures nõukogu esimehele makstakse suuremat tasu. Nõukogu liikmetele, kes nõukogu koosolekul ei osalenud, nõukogu koosoleku toimumise kuu eest tasu ei maksta. Tasustamiskorra kohaselt makstakse täiendavat tasu auditikomitee ja ohutuskomitee liikmeteks olevatele nõukogu liikmetele nimetatud komiteede koosolekutel osalemise eest. Nõukogu liikmetele lahkumishüvist ei maksta.

Nõukogu liikmed väldivad huvide konflikti tekkimist oma tegevuses, ega kasuta äriühingule tehtud ärilisi pakkumisi isiklikes huvides ning lähtuvad oma tegevuses ettevõtte ja Eesti riigi kui omaniku huvidest. Nõukogu liikmed peavad rangelt kinni konkurentsikeelust ega osale ettevõtluses Aktsiaseltsiga samal tegevusalal.

Juhatus

Aktsiaseltsi juhatus esindab ja juhib ettevõtte igapäevast majandustegevust iseseisvalt kooskõlas seaduste ja põhikirja nõuetega. Juhatus tegutseb majanduslikult kõige otstarbekamal viisil, et tagada Aktsiaseltsi jätkusuutlik areng vastavalt seatud eesmärkidele. Juhatus tagab kehtivate õigusaktide täitmise Aktsiaseltsi poolt ning korraldab kontrolli ja aruandlust.

Tulenevalt põhikirja punktist 6 võivad Aktsiaseltsi kõigis õigustoimingutes esindada juhatuse liikmed kahekesi ühiselt, kusjuures üks neist peab olema juhatuse esimees või juhatuse aseesimees. Edasivolitamise õigus on kahel juhatuse liikmel ühiselt, kusjuures üks neist peab olema juhatuse esimees või juhatuse aseesimees.

Juhatus liikmete vastutusvaldkonnad on piiritletud ning tööülesanded ja vastutus on kirjeldatud juhatuse liikmetega sõlmitud lepingutes.

2017. aastal kuulusid juhatuse koosseisu juhatuse esimehe-peadirektorina Sulev Loo (kutsuti tagasi alates 10.05.2017), juhatuse liikme-finantsdirektorina Toomas Virro (kutsuti tagasi alates 01.10.2017), juhatuse esimehe-peadirektorina Erik Laidvee (alates 15.05.2017), Andrus Kimber juhatuse aseesimehe-finantsdirektorina (alates 01.10.2017) ning juhatuse liikmena-liiklusdirektorina Sergei Fedorenko.

Kuna Sergei Fedorenko peeti 15. detsembril 2017 kinni Kaitsepolitsei ameti poolt kuriteos kahtlustatavana ja tema suhtes algatati kriminaalasi altkäemaksu võtmise ja altkäemaksu andmise tunnustel, otsustas nõukogu 08.01.2018 Sergei Fedorenko juhatuse liikme kohalt tagasi kutsuda.

AS Eesti Raudtee täidab HÜT punkti 2.2.2 ning juhatuse liikmed ei kuulu teise äriühingu juhatusse ega ole teise äriühingu nõukogu esimeheks.

Juhatus liikmed ei tegutse ettevõtluses äriühinguga samal tegevusalal ega tegele muude tööülesannetega juhatuse liikme kohustuste täitmise kõrval.

Juhatuse liikmete tasumäärad ja lahkumishüvitised sisalduvad juhatuse liikmetega sõlmitud lepingutes, mis on nõukogu poolt läbi arutatud ja kinnitatud. Lahkumishüvitist makstakse juhatuse liikmele vaid juhul, kui ta kutsutakse tagasi nõukogu poolt enne tema ametiaja lõppu ning talle makstav hüvitis ei ületa juhatuse liikme kolme kuu tasu. Juhatuse liikmele ei maksta lahkumishüvitist, kui ta kutsutakse juhatusest tagasi mõjuval põhjusel, kui ta on rikkunud seadust, põhikirja või juhatuse liikme lepingut või pole täitnud oma kohustusi.

Juhatuse liikmetele täiendava tasu määramisel lähtub nõukogu Aktsiaseltsi finantsnäitajatest, arvestades konkreetse juhatuse liikme töö tulemuslikkust ja isiklikku panust püstitatud finants- ja tegevuseesmärkide saavutamisel. Majandusaasta jooksul makstava täiendava tasu suurus kokku ei või ületada juhatuse liikmele makstud nelja kuu tasu. Vastavalt nõukogu otsusele premeeriti 2017. aastal juhatuse esimeest Sulev Lood kahekordse keskmise kuutasu suuruses summas, juhatuse liiget Sergei Fedorenkot kahe ja poole kordse keskmise kuutasu suuruses summas ja juhatuse liiget Toomas Virrot kolme ja poole kordse keskmise kuutasu suuruses summas.

Tulenevalt AS Eesti Raudtee põhikirja punktist 5.5.6 otsustab nõukogu juhatuse liikmetega tehingute tegemise ja määrab tehingute tingimused, samuti õigusvaidluste pidamise juhatuse liikmetega. Tehingu tegemiseks ja õigusvaidluse pidamiseks määrab nõukogu aktsiaseltsi esindaja. 2017. aastal tehinguid juhatuse liikme või tema lähedase või temaga seotud isiku ja äriühingu vahel ei toimunud.

Äriühingu juhatuse liikmed ega töötajad ei nõua ega võta isiklikul eesmärgil kolmandatelt isikutelt seoses oma tööga vastu raha ega teisi hüvesid ega tee kolmandatele isikutele õigusvastaseid või põhjendamatuid soodustusi äriühingu nimel. Vastavalt kehtivatele Eesti Raudtee töökorralduse reeglitele ei ole töötajal lubatud töötada tööandja konkurentide juures, aga ka Äriühingule teenust osutavas või kaupu müüvas äriühingus, samuti kuuluda selliste äriühingute juhtorganitesse.

Teabe avaldamine

AS Eesti Raudtee avaldab oma veebilehel informatsiooni aktsionäri ja nõukogu koosseisu kohta ning nõukogu poolt moodustatud auditikomitee ja ohutuskomitee koosseisu ja ülesannete kohta, aga ka juhatuse koosseisu.

Lisaks sellele avaldatakse veebilehel Hea Ühingujuhtimise Tava aruanne, äriühingu põhikiri, informatsioon makstud toetustest ja annetustest, andmed audiitori kohta, hankeplaan ning majandusaasta aruanded. Lisaks avaldatakse koos selgituste ja kommentaaridega ning võrdlusega eelmise perioodi majandustulemustega ka majandusaasta esimese ja kolmanda kvartali kasumiaruanne, finantsseisundi aruanne ja rahavoogude aruanne hiljemalt kvartalile järgneva kuu lõpuks ning teise ja neljanda kvartali kasumiaruanne, bilanss ja rahavoogude aruanne kahe kuu jooksul

pärast kvartali lõppemist.

Aktsiaselts avalikustab oma veebilehel teate tema tegevust puudutavast olulisest asjaolust ja sündmusest.

Veebilehel ei avaldata teavet üldkoosoleku toimumise kohta ega muid üldkoosolekuga seotud andmeid, kuna äriühingul on vaid üks aktsionär, kellele edastatakse koos üldkoosoleku kokkukutsumise teatega ka päevakorras olevate küsimuste osas otsuste vastuvõtmiseks vajalikud materjalid.

Finantsaruandlus ja auditeerimine

AS Eesti Raudtee koostab finantsaruanded vastavalt Euroopa Liidus kehtivatele rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele.

Juhatuse koostatud 2017. majandusaasta aruannet auditeerib audiitorfirma AS PricewaterhouseCoopers.

